

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de duobus tentationum generibus. cap. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

nem conuerterunt in humilitatem, & contentionem in concordiam, & dubitationem in fidei firmitatem, & metum in audaciam, etiam inter sæuientes tyrannos Christum confitendo. Datus erat & Paulo angelus satanae, qui eum colaphizet, vnde exclamans ait: Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus principatus, aduersus potestates, aduersus rectores tenebrarum harum, aduersus spiritualia nequiciae in caelestibus. Quomodo enim fortissimi athletae virtus probaretur, nisi ipse contra fortissimos dimicaret? Nobis vero vt minus perfectis, ex diuina dispensatione minor incumbit lucta. adhuc enim & aduersus carnem pugnamus, & daemorum inferiorum insidias patimur, quoniam nondum tantum virium concepimus vt cum principibus & potestatibus manum conserere valeamus. Procerum ecclesiae istud certamen est, vt cum potentibus pugnando, plus gloriae referant ex victoria. At vero postquam carnis desideria pietatis ac iusticiae studio mortificauerimus, tunc & ipsi poterimus dicere: Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem. Interim si in hac leuiore ac proletaria pugna non vicerimus, quomodo in magis graui bello principum atque rectorum vincemus? Porro si strenui militis operam in turba praestiterimus, iam certe altius promoueri merebimur, vt videlicet inter decuriones vel centuriones, vel tribunos etiam ac duces censeamur. Quo si peruenire cupimus, ipsa militiae necessaria rudimenta atque principia fortiter constanterque nobis exequenda sunt, nec committendum, vt a lixis & calonibus vincamur, qui principes quoque eorum optam Christum adiuuante subiugare, vt quo difficilior fuerit victoria, eo maius quoque speremus praemium.

Ephesi. 6.

¶ De duobus tentationum generibus

Caput XVII.

TENTATIONUM autem duo sunt genera: Aut enim a deo tetamur vt pbemur, aut a carne & diabolo

O 2

psal. 45.

Iaco. 1.

Diabolus.

vt peccemus. Tentauit deus Abraham vt obedientissimum sibi esse ostenderet. Tentauit filios Israel, quemadmodum in Deuteronomio legitur, quadraginta annos per desertum deducendo, vt notum foret quantæ constantiæ sint in illis obseruandis, quæ sibi mandata præceptaque erant. Vnde in psalmo dicitur. Probasti nos deus, igne nos exanimasti, sicut examitur argenti. Igitur tentatio dñi, tentatio probationis est, non malitiæ neq; precipitationis. Quapropter Iacob apostolus ait, Nemo cum tentatur dicat quoniam a deo tentatur, & ne ambiguum relinqueretur de qua tentatione hoc diceret subiunxit: Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem tentat ad malum, vnusquisq; tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus, deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum, peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mortem. Tentatio ergo carnis & diaboli, semper prouocat ad peccandum. Quare de istorum tentationibus nobis assidue aduersariis nunc est tractandum: & prius quidem de ipsa diaboli tentatione, qui carni simul insidiatur & spiritui. Aperiamus igitur dolos eius tendiculaque & laqueos vt deprehensis inimici fallacis facilius euitetur mortis periculum, & certius vitæ æternæ bonum speretur. Hic est ille teterrimus Pharaon, qui nos vetat exire de Aegypto, seculiq; vanitatibus renunciare, et Moysen, sequi in desertum, ac tandem Iesu duce promissionis terram intrare. Hic est leo rugiens qui circuit querens quem deuoret. Hic est fur & latro qui non venit nisi vt furetur & mactet. Hic est deniq; lupus rapax, dominico ouili semper insidians, rapiens & dispergens, & nullo vnquam sanguinis haustu satiatus, nunc promissis allicit, nunc terret minis, nunc assentatione blanditur, nunc etiam verberibus compellit. Promissis quidem primos nostros prostrauit. Eritis inquit sicut dii scientes bonum & malum, & nequaquam morie mini. Minis autem grassatus est in martyres pariter & verberibus, cum idololatrias vt in eos desæuissent, concitasset. Primi nobis documento sunt, vt neque blandi-

mentis neque pollicitationibus eius ullam adhibeamus fidem. Secundi, vt omnia prius extrema pati parati simus, quam deo peccare, Nec bellum igitur minanti pareas, nec pacem offerenti credas. Pax eius pax Ismaelis est qui Godoliam amice inuitatum, nihilque mali suspicantem inter epulas interemit. Bello autem neminem superat nisi qui inductionibus eius assentit. Denique quicquid agit, quicquid molitur, eo tendere noueris vt fallat, cumque deceperit vt interimat, & quidem morte illa quæ semper cruciat, & mori cupientes mori nunquam finit. Idem signis etiam præstigiisque mentem hominis nititur obstupescere transmutatque se in angelum lucis vt cum dei angelum vel sanctorum aliquem esse credideris facere non dubites quod imperauit. Apparet aliquando sub specie comptæ formosæque mulieris, vt ad libidinem incendat, aliquando monstruosum & horribilem se ostendit, vt exterreat. Tu ergo tantæ malignitatis atque fraudis non ignarus diligenter animum aduerte, atque tecum tacitus examina quæ tendant eius verba, quid gestus exigant quò alienæ imaginis figmenta prouocent, & caue ne quid committas aut à fide alienum, aut ab honestate diuersum, aut voto castitatis contrarium neque vt susceptum pro amore dei vitæ perfectioris propositum vanis inimici terroribus agitatus derelinquas. Nihil tibi diabolus nocere poterit, quandiu tu cum deo tuo constanter ambulaueris, dicens: Dominus mihi adiutor, & ego despiciam inimicos meos. Fortior cunctis dæmonibus est, qui innocentiam seruat, & in deo confidit, Quod si etiã verus tibi de cælo angelus vel sanctus aliquis apparuerit, nihil offendes inquirendo an vere is sit qui videtur. Iesu Naue vir multæ pietatis atque fidei, cum visibili specie angelus ei occurrisset non dubitauit interrogare illum dicens: Noster es an aduersariorum? Nec ante iussus eius obediuit, quam quod angelus dei esset, compertum habuit. Gedeon quoque ad liberandum ab hostili vastatione populum electus angelum vidit, loquentemque audiuit, & tamẽ da mihi signum inquit, quod tu sis qui loqueris ad me, ac

Iere. 41.

Iosue 51

Iudicum 6

cepto autem signo, credidit. Vterque tibi exemplo sit, ne visis eiusmodi nimis cito fidem adhibeas, donec argumento aliquo tibi veritas constet. Tum si qua ad huc residua erit suspicio, illi q̄ ætate & sapientia præstant, erūt consulendi, ex eorum sententia iudicium faciendum. Arrogantis est, dubijs in rebus proprio sensu niti, & aliorum nolle audire consilia, facileque erroribus patet qui suæ semper plus tribuit, quam prudentiæ alienæ. Vbi autem non auri neq; argenti, sed quod his pretiosius est, animæ periculum imminet etiam turba metuere sapientis est.

Quod diabolo imminutæ sint vires. Caput xviii.

Iohan. 6.

Matth. 8.

Iob. 1.

Veruntamen si qua solito grauior ingruerit tentatio, non cadamus animis, imminutæ sunt diabolo vires in saluatoris nostri aduentu, ipso dicente: Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eicietur foras. Eiectus est enim de cordibus multorum qui idola colebant, desit ille nequam ita late regnare vt solebat, nec iam tantum in se confidentiæ alit licet arrogantissimus sit, & audito tantum Christi nomine cōtremiscit. Postremo ita ille diuinæ erga nos miserationis constringitur freno, vt nocere nisi permissus nequeat. Nam si expulsus ab homine intrandi in porcos non habuit potestatem donec concessit ipse cuius iussu pellebatur, q̄to minus offendere poterit hominem nisi deus voluerit. Bono igitur animo simus, & certissima vincendi spe ad pugnam accingamur. Dominus noster non sinet nos tentari supra id quod ferre possumus, sed faciet (vt apostolus ait) cum tentatione prouentum, vt possimus resistere. Permisit sane etiam patientissimum virum Iob tentari, & calamitatibus affici non vt diabolo faueret, sed vt hominis virtutē manifestam faceret. Non potuit inimicus neque opum rapina, neque filiorum orbitate, neque corporis in tabem conuersi morbo, illius vincere constantiam & quæ deicere sperabat ei maioris gloriæ adipiscendæ præ-